

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Αναμένουμε από τους μαθητές να εντοπίσουν τα δεδομένα που σχετίζονται με την τελευταία προσπάθεια του Ιωάννη Η΄ Παλαιολόγου (1425-1448) για να εξασφαλίσει βοήθεια από τη Δύση καθώς και τα αποτελέσματά της και να τα συνδυάσουν δημιουργικά με τις ιστορικές τους γνώσεις. Οι μαθητές μπορούν να αναφερθούν στα χωρία της ιστορικής πηγής:

- Τα αδιάκοπα χτυπήματα που δεχόταν το κράτος ξαναζωντάνεψαν στον Ιωάννη Η΄ Παλαιολόγο την απελπισμένη πεποίθηση ότι χωρίς μεγάλη και ουσιαστική βοήθεια δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει τον τουρκικό κίνδυνο. Αποφάσισε, λοιπόν, να στραφεί προς τον Πάπα και τη Δύση.
- Έπειτα από μακρές και δύσκολες συζητήσεις, υπογράφηκε η ένωση των εκκλησιών και διαβιβάστηκαν τα σχετικά έγγραφα στον καθεδρικό ναό της Φλωρεντίας.
- Η ένωση της Φλωρεντίας δεν έδωσε, βέβαια, άμεσους και ουσιαστικούς καρπούς στο ζήτημα της παροχής στρατιωτικής βοήθειας προς το Βυζάντιο. Επέτρεψε πάντως στη δυτική εκκλησία να απευθύνει έκκληση στη χριστιανική Δύση, καλώντας τη σε σταυροφορία εναντίον του Ισλάμ.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 4, 7. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης, α. Αναζήτηση βοήθειας στη Δύση] μπορεί να αξιοποιηθεί:

- «Το 1425 έγινε αυτοκράτορας... στην Καθολική Εκκλησία (1438-1439)».

3β. Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να αναδείξουν τον τρόπο που αντιμετώπισαν τις συναφθείσες συμφωνίες ο βυζαντινός λαός, οι εκπρόσωποι της εκκλησίας και ο αυτοκράτορας Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος και να τα συνδυάσουν δημιουργικά με τις ιστορικές τους γνώσεις. Οι μαθητές μπορούν να αναφερθούν στα χωρία της πηγής:

- Τελικά, όλοι οι εκπρόσωποι της εκκλησίας, με εξαίρεση τον μητροπολίτη Εφέσου Μάρκο Ευγενικό, αναγκάστηκαν να υπογράψουν τον όρο της Ένωσης. Όταν όμως επέστρεψαν στην Κωνσταντινούπολη, οι περισσότεροι εκκλησιαστικοί ανακάλεσαν την υπογραφή τους, τονίζοντας, όπως ο μητροπολίτης Ηράκλειας Αντώνιος, ότι αυτό που έγινε στη Φλωρεντία ήταν κακό και ολέθριο, φθορά της ορθοδόξου πίστεως που έγινε με τη βία.

- Ο ίδιος ο αυτοκράτορας Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος δεν ανακήρυξε ποτέ επίσημα την Ένωση. Αντίθετα, έσπευσε να ενημερώσει τους ορθοδόξους ότι τίποτα δεν αλλάζει. Σε γράμμα του προς τον ορθόδοξο πατριάρχη Αλεξανδρείας Φιλόθεο και προς τους δύο άλλους πατριάρχες, τους Αντιοχείας και Ιεροσολύμων τόνιζε ότι η Ένωση πραγματοποιήθηκε χωρίς να αλλάξει τίποτα, ούτε στο σύμβολο πίστεως, ούτε στη λειτουργία, ούτε στα έθιμα της Εκκλησίας.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 4, 7. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης, α. Αναζήτηση βοήθειας στη Δύση] μπορεί να αξιοποιηθεί:

- «Ο βυζαντινός λαός όμως... παρά η καλύπτρα των Λατίνων!».